

Prawo administracyjne - semestr letni
Stacjonarne Studia Prawa (II), rok akademicki 2017/18

Konspekt 03. Ewidencja ludności

1. Ustawa określa:

- zasady i sposób prowadzenia ewidencji ludności w RP;
- zakres i zasady rejestracji danych gromadzonych w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i w rejestrach mieszkańców;
- zasady i tryb nadawania numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności;
- zasady wykonywania obowiązku meldunkowego przez obywateli polskich i cudzoziemców;
- zasady udostępniania danych z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności oraz rejestrów.

2. Ewidencja ludności:

- polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz statusu administracyjnoprawnego osób fizycznych;
- prowadzona jest
 - w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności (**rejestr PESEL**), oraz
 - w **rejestrach mieszkańców**, prowadzonych w systemie teleinformatycznym, zgodnie z właściwością miejscową przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

3. Organy i zadania:

- organy gminy wykonują zadania określone w ustawie jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
- wojewoda jest organem wyższego stopnia w stosunku do organów gmin wydających rozstrzygnięcia administracyjne na podstawie ustawy;
- wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością organów gmin w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie;
- minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością wojewody w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie. Sprawowanie nadzoru polega na:
 - 1) przeprowadzaniu kontroli, w tym na badaniu:
 - a) prawidłowości prowadzonych przez wojewodę postępowań administracyjnych,
 - b) terminowości załatwiania spraw z zakresu spraw określonych w ustawie;
 - 2) kształtowaniu jednolitej polityki w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie i kontroli wykonywania ustalonych sposobów postępowania.

4. Zakres podmiotowy rejestrów:

- w rejestrze PESEL - gromadzi się dane:

- obywateli polskich zamieszkujących na terytorium RP;
- obywateli polskich zamieszkujących poza granicami RP w związku z ubieganiem się o polski dokument tożsamości;
- cudzoziemców zamieszkujących na terytorium RP;
- w rejestrze PESEL mogą być gromadzone dane osób obowiązanych na podstawie odrębnych przepisów do posiadania numeru PESEL;

Rejestr PESEL - centralny zbiór danych, prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

- w rejestrze mieszkańców - gromadzi się dane:

- osób wymienionych powyżej, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy.

5. Dane w rejestrze PESEL:

- nazwisko i imię (imiona);
- nazwisko rodowe;
- imiona i nazwiska rodowe rodziców;
- data urodzenia;
- miejsce urodzenia;
- kraj urodzenia;
- stan cywilny;
- oznaczenie aktu urodzenia i urzędu stanu cywilnego, w którym został on sporządzony;
- płeć;
- numer PESEL;
- obywatelstwo albo status bezpaństwowca;
- imię i nazwisko rodowe oraz numer PESEL małżonka, jeżeli został mu nadany;
- data zawarcia związku małżeńskiego, oznaczenie aktu małżeństwa i urzędu stanu cywilnego, w którym został on sporządzony, data rozwiązania związku małżeńskiego, sygnatura akt i oznaczenie sądu, który rozwiązał małżeństwo, sygnatura akt i oznaczenie sądu, który ustalił nieistnienie małżeństwa, sygnatura akt i oznaczenie sądu, który unieważnił małżeństwo, data zgonu małżonka albo data znalezienia jego zwłok, oznaczenie jego aktu zgonu i urzędu stanu cywilnego, w którym ten akt został sporządzony;
- adres i data zameldowania na pobyt stały;
- kraj miejsca zamieszkania;
- kraj poprzedniego miejsca zamieszkania;
- data wymeldowania z miejsca pobytu stałego;
- adres i data zameldowania na pobyt czasowy oraz data upływu deklarowanego terminu pobytu;
- data wymeldowania z miejsca pobytu czasowego;
- data wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy i wskazanie kraju wyjazdu;
- przewidywany okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy;
- data powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy;
- seria, numer i data ważności ostatniego wydanego dowodu osobistego obywatela polskiego oraz oznaczenie organu wydającego dokument;
- seria, numer i data ważności ostatniego wydanego paszportu obywatela polskiego;
- seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo;
- status cudzoziemca oznaczony jako: UE, CUE, NUE;
- data zgonu albo data znalezienia zwłok, numer aktu zgonu i oznaczenie urzędu stanu cywilnego, w którym ten akt został sporządzony.

6. Rejestracji danych w rejestrze PESEL dokonują:

- kierownik USC właściwy do sporządzenia aktu urodzenia/małżeństwa/zgonu i dokonywania w nim zmian oraz sporządzenia przypisku przy tym akcie;
- kierownik USC do którego wpłynął zagraniczny dokument stanu cywilnego lub inny dokument wydany w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, jeżeli osoba, której nadano numer PESEL, nie ma polskich aktów stanu cywilnego;
- kierownik USC, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska;
- organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały i czasowy obywatela polskiego;
- wojewoda lub minister właściwy do spraw wewnętrznych, każdy zgodnie ze swoją właściwością;
- organ gminy właściwy do wydania dowodu osobistego;
- organy właściwe do wydania paszportu;
- organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały i czasowy cudzoziemca;
- organ gminy właściwy do złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL.

7. Tryb dokonywania zmian w rejestrach

- dane z rejestru PESEL są przekazywane do rejestrów mieszkańców oraz do rejestrów centralnych;
- organy niezwłocznie dokonują rejestracji danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
- w przypadku braku bezpośredniego dostępu do rejestrów spowodowanego przyczynami niezależnymi od organu rejestracji dokonuje się nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji;
- w przypadku braku możliwości przekazania danych w sposób opisany powyżej, organ przekazuje dane w formie pisemnej w celu ich rejestracji w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji;
- dotychczasowych danych nie usuwa się z rejestru, z wyłączeniem danych wymienionych w art. 8 pkt 22 i 23 (seria, numer i data ważności ostatniego ważnego dowodu osobistego lub paszportu obywatela polskiego) oraz danych zmienianych w związku z procedurą przysposobienia albo obalenia domniemania ojcostwa męża matki;
- podstawę rejestracji danych cudzoziemca stanowi ważny dokument podróży, a w przypadku obywatela państwa członkowskiego UE, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatela Konfederacji Szwajcarskiej - również inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.

8. Nadawanie numeru PESEL

- osobie, której dane są gromadzone w rejestrze PESEL i rejestrze mieszkańców, nadaje się numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, który stanowi numer PESEL;
- numer PESEL jest to jedenastocyfrowy symbol numeryczny, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną, zawierający datę urodzenia, numer porządkowy, oznaczenie płci oraz liczbę kontrolną, przy czym:

RRMMDDPPPPK

RR - to 2 ostatnie cyfry roku urodzenia,

MM - to miesiąc urodzenia

stulecie urodzenia kodowane jest poprzez dodanie do liczby MM:

a) liczby 80 - w przypadku osób urodzonych w latach 1800-1899,

b) liczby 0 - w przypadku osób urodzonych w latach 1900-1999,

c) liczby 20 - w przypadku osób urodzonych w latach 2000-2099;

DD - to dzień urodzenia,

PPPP - to liczba porządkowa oznaczająca płeć. U kobiety ostatnia cyfra tej liczby jest parzysta (0, 2, 4, 6, 8), a u mężczyzny - nieparzysta (1, 3, 5, 7, 9),
K - to cyfra kontrolna.

Przykład: PESEL 810203PPP6K należy do kobiety, która urodziła się 3 lutego 1981 roku,
a PESEL 761115PPP3K - do mężczyzny, który urodził się 15 listopada 1976 roku.

9. Postępowanie o nadanie numeru PESEL

- numer PESEL jest nadawany z urzędu;
- jedynie osobom zobowiązanym na podstawie odrębnych przepisów do posiadania numeru PESEL nadaje się go na wniosek;
- numer PESEL nadaje minister właściwy do spraw informatyzacji;
- nadanie numeru PESEL jest czynnością materialno-techniczną;
- o nadanie numeru PESEL z urzędu występują odpowiednio:
 - 1) kierownik USC sporządzający akt urodzenia;
 - 2) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy;
 - 3) organ wydający polski dokument tożsamości;
 - 4) organ wydający dowód osobisty;
 - 5) organ gminy właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy - w stosunku do osób, dla których nie można ustalić organu właściwego;
- organem właściwym do przyjęcia wniosku o nadanie numeru PESEL jest organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo na pobyt czasowy, a w przypadku braku miejsca zameldowania na pobyt stały albo na pobyt czasowy, organ gminy właściwy dla siedziby pracodawcy. W razie niemożności ustalenia właściwego organu gminy - organ gminy właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy;
- wniosek o nadanie numeru PESEL zawiera wskazanie podstawy prawnej oraz udokumentowane dane. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów należy wezwać wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania;
- w celu nadania numeru PESEL organ przekazuje, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dane ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji.

10. Zmiana numeru PESEL

- numer PESEL jest zmieniany w przypadku:
 - 1) sprostowania daty urodzenia;
 - 2) zmiany płci;
 - 3) nadania numeru PESEL na skutek omyłki organu administracji publicznej mającej wpływ na numer PESEL lub wprowadzenia w błąd organu administracji publicznej co do tożsamości osoby;
- organem właściwym do wystąpienia o zmianę numeru PESEL jest:
 - 1) kierownik USC dokonujący w akcie urodzenia zmian;
 - 2) organ, który wystąpił o nadanie numeru PESEL z urzędu lub przyjął wniosek o nadanie tego numeru;
- organ, który wystąpił o nadanie lub zmianę numeru PESEL, powiadamia osobę o nadaniu lub zmianie tego numeru;
- raz nadany numer PESEL nie może być ponownie nadany innej osobie;
- osoba, której zmieniono numer PESEL, nie może posługiwać się poprzednio nadanym numerem PESEL, od chwili powiadomienia o zmianie.

11. Udostępnianie danych z rejestru PESEL

- osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się wgląd do rejestru w zakresie danych dotyczących tej osoby, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, po uwierzytelnieniu jej;
- organy prowadzące rejestr PESEL oraz rejestry mieszkańców, na wniosek zainteresowanej osoby złożony w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej są obowiązane wydać zaświadczenie zawierające pełny odpis przetwarzanych danych dotyczących tej osoby. Zaświadczenie jest przekazywane, w zależności od żądania wnioskodawcy, w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- zaświadczenie może mieć formę wydruku z systemu teleinformatycznego;
- ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych udostępnia się dane z rejestru PESEL, w zakresie niezbędnym do realizacji jego ustawowych zadań, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania wniosku. Udostępnienie nie wymaga decyzji ministra właściwego do spraw informatyzacji;
- dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań udostępnia się następującym podmiotom na podstawie wniosku uproszczonego:
 - 1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturze;
 - 2) Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celno-Skarbowej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, organom wyborczym i strażom gminnym (miejskim);
 - 3) komornikom sądowym - w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego;
 - 4) państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom - w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach;
 - 5) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, w zakresie danych osób poszukiwanych;
- dane mogą być udostępnione na wniosek złożony w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego:
 - 1) osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą w tym interes prawny;
 - 2) jednostkom organizacyjnym, w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej, jeżeli po wykorzystaniu dane te zostaną poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli ustalić tożsamości osób, których dane dotyczą;
 - 3) innym osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą interes faktyczny w otrzymaniu danych, pod warunkiem uzyskania zgody osób, których dane dotyczą;
- dane z rejestru PESEL udostępnia:
 - minister właściwy do spraw informatyzacji;
 - minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- dane z rejestrów mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry;
- minister właściwy do spraw informatyzacji może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które korzystają z dostępu do danych za pomocą udostępniania danych w drodze weryfikacji, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w miejscach i czasie wykonywania jego zadań, a jeżeli wymaga tego dobro kontroli, również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy. Kontrolę przeprowadza upoważniony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji pracownik urzędu obsługującego tego ministra, na podstawie imiennego upoważnienia oraz legitymacji służbowej lub dowodu osobistego.

12. Obowiązek meldunkowy obywateli polskich - zasady

- obywatel polski przebywający na terytorium RP jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy;
- obowiązek meldunkowy polega na:
 - 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego;
 - 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego;
 - 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granice RP oraz powrotu z wyjazdu poza granice RP:
 - obywatel polski, który wyjeżdża z kraju z zamiarem stałego pobytu poza granicami RP, jest obowiązany zgłosić swój wyjazd. Zgłoszenie wyjazdu poza granice RP skutkuje wymeldowaniem z miejsca pobytu stałego i czasowego;
 - obywatel polski, który wyjeżdża poza granice RP, bez zamiaru stałego pobytu, na okres dłuższy niż 6 miesięcy, jest obowiązany zgłosić swój wyjazd oraz powrót;
 - zgłoszeń dokonuje się najpóźniej w dniu opuszczenia miejsca pobytu stałego albo czasowego;
- za osobę nieposiadającą zdolności do czynności prawnych lub posiadającą ograniczoną zdolność do czynności prawnych obowiązek meldunkowy wykonuje jej przedstawiciel ustawowy, opiekun prawny lub inna osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu;
- obowiązku meldunkowego można dopełnić przez pełnomocnika legitymującego się pełnomocnictwem udzielonym w formie dokumentu elektronicznego lub zgłoszone do protokołu;
- obowiązku meldunkowego można dopełnić w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- w przypadku żołnierzy w czynnej służbie wojskowej obowiązek meldunkowy istnieje odrębna regulacja: zameldowanie u komendanta (kierownika, szefa, dowódcy obiektu); zgłoszenie wyjazdu poza granicę RP - u dowódcy jednostki wojskowej.

13. Pobyt stały i czasowy, adres

- **pobytem stałym** jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem (element obiektywny) z zamiarem stałego przebywania (element subiektywny);
- **pobytem czasowym** jest przebywanie bez zamiaru zmiany miejsca pobytu stałego w innej miejscowości pod oznaczonym adresem lub w tej samej miejscowości, lecz pod innym adresem;
- miejscem pobytu stałego lub czasowego osoby zatrudnionej na statku żeglugi śródlądowej lub morskiej albo zamieszkującej w związku z wykonywaniem pracy w ruchomym urządzeniu mieszkalnym, jest siedziba pracodawcy zatrudniającego tę osobę;
- ilekroć w ustawie jest mowa o pobycie czasowym obywatela polskiego należy przez to rozumieć przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez okres ponad 3 miesiące;
- **adres** określa się przez podanie:
 - 1) w gminach, które uzyskały status miasta - nazwy miasta (dzielnicy), ulicy, numeru domu i lokalu - jeżeli jest wydzielony, nazwy województwa oraz kodu pocztowego;
 - 2) w pozostałych gminach - nazwy miejscowości, ulicy, jeżeli w miejscowości występuje podział na ulice, numeru domu i lokalu - jeżeli jest wydzielony, nazwy gminy, nazwy województwa oraz kodu pocztowego.

14. Obowiązek meldunkowy dla obywateli polskich - tryb

- obywatel polski przebywający na terytorium RP jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca;
- równocześnie można mieć jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego;

- obywatel polski dokonuje zameldowania na pobyt stały lub czasowy:
 - 1) w formie pisemnej, na formularzu, w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, w której zamieszkuje, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport, albo
 - 2) w formie dokumentu elektronicznego, na formularzu umożliwiającym wprowadzenie danych do rejestru PESEL przez organ, pod warunkiem otrzymania urzędowego poświadczenia odbioru;
- obywatel polski dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy w formie pisemnej, przedstawia potwierdzenie pobytu w lokalu, dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu na formularzu zgłoszenia pobytu stałego lub formularzu zgłoszenia pobytu czasowego oraz - do wglądu - dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu;
- obywatel polski dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy w formie elektronicznej dołącza do formularza dokument elektroniczny potwierdzający jego tytuł prawny do lokalu, a w razie niemożności jego uzyskania - odwzorowanie cyfrowe tego dokumentu, a obywatel nieposiadający tytułu prawnego do lokalu dołącza do formularza dokument elektroniczny zawierający oświadczenie właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu potwierdzające pobyt w lokalu oraz dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu, a w razie niemożności ich uzyskania - odwzorowanie cyfrowe tych dokumentów;
- dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilnoprawna, odpis z księgi wieczystej albo wyciąg z działów I i II księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu;
- w przypadku dołączenia odwzorowania cyfrowego dokumentów organ gminy w razie uzasadnionych wątpliwości może żądać okazania oryginałów tych dokumentów;
- przy zameldowaniu na pobyt czasowy należy wskazać deklarowany okres pobytu w tym miejscu;
- zameldowanie na pobyt stały lub czasowy służy wyłącznie celom ewidencyjnym i ma na celu potwierdzenie faktu pobytu osoby w miejscu, w którym się zameldowała;
- **dzieci:** zameldowanie na pobyt stały lub czasowy następuje z dniem sporządzenia aktu urodzenia, w miejscu stałego albo czasowego pobytu rodziców albo tego z rodziców, u którego dziecko faktycznie przebywa.

Orzecznictwo:

Nieuprawnione jest stanowisko, że zameldowanie może nastąpić tylko w budynku lub lokalu mieszkalnym przeznaczonym na cele mieszkaniowe. Wykorzystywanie altany działkowej do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wbrew przeznaczeniu działki rekreacyjnej określone w art. 13 ust. 4 ustawy z 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych, nie wpływa na obowiązek organu meldunkowego rejestracji danej osoby w miejscu faktycznego pobytu. - wyrok NSA z dnia 27.05.2014 r., II OSK 3075/12.

15. Obowiązek meldunkowy dla obywateli polskich - wniosek

- w formularzu zgłoszenia pobytu stałego zamieszcza się:
 - 1) nazwisko i imię (imiona);
 - 2) numer PESEL, o ile został nadany;
 - 3) datę i miejsce urodzenia, o ile numer PESEL nie został nadany;
 - 4) kraj urodzenia;
 - 5) adres dotychczasowego miejsca pobytu stałego;
 - 6) kraj poprzedniego miejsca zamieszkania;
 - 7) adres nowego miejsca pobytu stałego;

- 8) adres dotychczasowego miejsca pobytu czasowego;
 - 9) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
 - 10) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
 - 11) adres elektroniczny służący do doręczeń, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt stały przy wykorzystaniu dokumentu elektronicznego;
- w formularzu zgłoszenia pobytu czasowego zamieszcza się:
 - 1) nazwisko i imię (imiona);
 - 2) numer PESEL, o ile został nadany;
 - 3) datę i miejsce urodzenia, o ile numer PESEL nie został nadany;
 - 4) kraj urodzenia;
 - 5) kraj miejsca zamieszkania;
 - 6) adres dotychczasowego miejsca pobytu stałego;
 - 7) adres nowego miejsca pobytu czasowego;
 - 8) deklarowany okres pobytu;
 - 9) adres dotychczasowego miejsca pobytu czasowego;
 - 10) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
 - 11) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
 - 12) adres elektroniczny służący do doręczeń, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt czasowy przy wykorzystaniu dokumentu elektronicznego.
 - jeżeli dane zgłoszone do zameldowania lub wymeldowania budzą wątpliwości o zameldowaniu lub wymeldowaniu rozstrzyga organ gminy w drodze decyzji administracyjnej;
 - wątpliwości co do stałego lub czasowego charakteru pobytu osoby pod deklarowanym adresem rozstrzyga organ gminy w drodze decyzji administracyjnej.

16. Obowiązek meldunkowy dla obywateli polskich - zaświadczenie

- organ dokonujący zameldowania na pobyt stały wydaje z urzędu osobie zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały;
- organ dokonujący zameldowania na pobyt czasowy wydaje osobie, na jej wniosek, zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy;
- zaświadczenia są ważne do chwili zmiany miejsca zameldowania, przy czym zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy jest ważne nie dłużej niż do upływu terminu zameldowania.

17. Obowiązek meldunkowy dla obywateli polskich - wymeldowanie

- obywatel polski, który opuszcza miejsce pobytu stałego albo opuszcza miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu obowiązany jest wymeldować się;
- obywatel polski może wymeldować się z miejsca pobytu stałego lub czasowego dokonując zameldowania w nowym miejscu pobytu;
- organ gminy wydaje z urzędu lub na wniosek właściciela lub podmiotu decyzję w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który opuścił miejsce pobytu stałego albo opuścił miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu i nie dopełnił obowiązku wymeldowania się;

- zgłoszenie zgonu dokonane w urzędzie stanu cywilnego, zgodnie z przepisami prawa o aktach stanu cywilnego, zastępuje wymeldowanie osoby zmarłej z miejsca pobytu stałego i czasowego.

Orzecznictwo:

Warunkiem wydania decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego jest zatem uprzednie ustalenie przez organ, że dana osoba opuściła to miejsce, nie dopełniając obowiązku wymeldowania się.

O trwałym opuszczeniu dotychczasowego miejsca pobytu stałego świadczy nie tylko fizyczne i długotrwałe nieprzebywanie osoby pod wskazanym adresem, ale także zamiar zainteresowanej osoby założenia w nowym miejscu ośrodka swoich spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, który jest połączony z jednoczesnym zerwaniem wszelkich związków z dotychczasowym lokalem i brakiem woli powrotu do miejsca swojego dotychczasowego zameldowania.

Opuszczenie lokalu można uznać za dobrowolne, jeżeli wynikało ono z nieskrępowanej woli przeniesienia swoich interesów życiowych w inne miejsce. O dobrowolności decyduje samodzielna rezygnacja z przebywania pod danym adresem, nie zaś rezygnacja wywołana przymusem fizycznym czy psychicznym osoby trzeciej.

Przebywanie w zakładzie leczniczym, czy opiekuńczym samo w sobie nie powinno skutkować wymeldowaniem z miejsca zamieszkania, jeśli opuszczeniu tego miejsca nie towarzyszył zamiar stałej zmiany miejsca pobytu - wyrok WSA w Gdańsku z 18.01.2018 r., III SA/Gd 490/17.

Przesłanka opuszczenia miejsca pobytu stałego w rozumieniu przepisu art. 35 ustawy z 2010 r. o ewidencji ludności jest spełniona wówczas, jeżeli opuszczenie to, po pierwsze, ma charakter trwały i, po drugie, jest dobrowolne - wyrok WSA w Kielcach z 14.12.2017 r., II SA/Ke 467/17.

18. Obowiązek meldunkowy cudzoziemców - zasady ogólne

- cudzoziemiec przebywający na terytorium RP jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy na wybranych zasadach dotyczących obywateli polskich, chyba że poniżej ustalono inaczej;
- cudzoziemiec będący obywatelem państwa członkowskiego UE, obywatelem państwa członkowskiego EFTA - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, przebywający na terytorium RP jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca;
- członek rodziny w/w cudzoziemca, niebędący obywatelem państwa członkowskiego UUE, obywatelem państwa członkowskiego EFTA - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca;
- cudzoziemiec niewymieniony powyżej, przebywający na terytorium RP, ma obowiązek zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej czwartego dnia, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Deklarowany przez cudzoziemca okres pobytu czasowego pod określonym adresem nie może przekroczyć okresu, w którym cudzoziemiec ten może legalnie przebywać na terytorium RP, zgodnie z dokumentem potwierdzającym jego prawo pobytu;
- od wykonywania obowiązku meldunkowego zwolnieni są, pod warunkiem wzajemności, szefowie i członkowie personelu przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych państw obcych, łącznie z członkami ich rodzin pozostającymi z nimi we

wspólnocie domowej, a także inne osoby na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;

- cudzoziemcy są zwolnieni z obowiązku meldunkowego, jeżeli okres ich pobytu na terytorium RP nie przekracza 30 dni.

19. Obowiązek meldunkowy cudzoziemców - dokumenty

- cudzoziemiec dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, ochrony uzupełniającej, albo nadaniem statusu uchodźcy w RP, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w RP, udzieleniu w RP ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany;
- cudzoziemiec z UE..., o którym mowa powyżej, dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo, a członek rodziny cudzoziemca, dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia ważny dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE albo ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela UE, a gdy brak takiej możliwości - przedstawia inny dokument potwierdzający, że jest on członkiem rodziny obywatela UE;
- cudzoziemiec dokonujący zameldowania się na pobyt czasowy przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE - dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu, dokument "zgoda na pobyt tolerowany" albo zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w RP, udzieleniu w RP ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.

Konspekt został opracowany na podstawie:

- ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Oprac. **Anna Maciąg**
Zakład Prawa Administracyjnego
Instytut Nauk Administracyjnych